

ข่าวกระทรวงการคลัง

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง โทร. 2739783 โทรสาร 2739408

ฉบับที่ 108/2542

วันที่ 15

กันยายน 2542

เรื่อง หนี้สาธารณะ

เนื่องจากมีรายงานข่าวเกี่ยวกับหนี้สาธารณะ ในทางที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและสร้างความสับสน กระทรวงการคลังจึงขอชี้แจงเรื่อง หนี้สาธารณะ ดังนี้

1. การรายงานข่าวว่าหนี้สาธารณะมีจำนวนทั้งสิ้น 3.06 ล้านล้านบาท มาจากการนำยอดหนี้คงค้างของรัฐบาล กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน และธนาคารแห่งประเทศไทยมารวมกันนั้น ไม่ถูกต้อง เนื่องจากหนี้บางส่วนไม่ได้สร้างภาระหนี้ในงบประมาณ และหนี้ บางส่วนรัฐบาลก็ยังไม่ได้รับภาระเป็นหนี้ของรัฐบาล เนื่องจากยังไม่เกิดความสูญเสียขึ้นจริง

1.1 หนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนที่เกิดจากการเบิกเงินกู้จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และจากธนาคารกลางของประเทศพันธมิตร เพื่อเป็นทุนสำรองเงินตราต่างประเทศที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ตามแผนการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินและวิชาการของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ จำนวน 438,678 ล้านบาท ไม่ได้สร้างภาระการชำระคืนหนี้ในงบประมาณรายจ่ายให้แก่รัฐบาล เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทย จะดูแลรับผิดชอบของการชำระคืนเงินและดอกเบี้ย นอกจากนี้เงินทั้งหมดถูกใช้เพื่อเป็นทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ ไม่ได้จัดสรรเพื่อใช้ในการอื่น ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้รับดอกเบี้ยจากการถือทุนสำรองเงินตราต่างประเทศนี้บางส่วนไว้ในรูปของเงินฝาก ในสถาบันการเงินต่างประเทศ และ ตราสารต่างประเทศ การที่ประเทศไทยมีดุลการชำระเงินเกินดุลเช่นที่ผ่านมา จะทำให้ระดับทุนสำรองเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ธนาคาร แห่งประเทศไทยมีทุนสำรองเงินตราต่างประเทศเพียงพอที่จะชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยได้

1.2 หนี้ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ยังไม่สามารถนับหนี้สินและภาระผูกพันภายนอกหน้าของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ทั้งจำนวนเป็นหนี้ภาครัฐได้ เนื่องจากรัฐบาลจะรับภาระหนี้สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เป็นหนี้สินของรัฐบาล เพื่อชดเชยเฉพาะความสูญเสียที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น ซึ่งในขณะนี้ยังไม่ทราบว่าความเสียหายสุทธิจะเป็นเท่าไร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรายได้และรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

จากการดำเนินการกับสถาบันการเงินที่ถูกแทรกแซง รายได้ที่จะได้รับจากองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน การขายหุ้นของธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ฯลฯ

1.3 สำหรับหนี้สินและภาระผูกพันของรัฐบาล ซึ่งมียอดคงค้าง 1,710,246 ล้านบาท ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2542 นั้น เป็นหนี้ที่กระทรวงการคลัง ค่าประกัน จำนวน 801,444 ล้านบาท โดยการค้ำประกันเงินกู้ทำให้รัฐวิสาหกิจมีต้นทุนการกู้ยืมที่ต่ำลง และโดยปกติรัฐวิสาหกิจจะชำระคืนต้น เงินและดอกเบี้ยเอง โดยไม่ได้สร้างภาระการชำระคืนหนี้ในงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล ยกเว้นรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่ประสบผลขาดทุน อย่างต่อเนื่อง หรืออยู่ในระหว่างเริ่มดำเนินการ ซึ่งรัฐบาลอาจรับภาระหนี้ของรัฐวิสาหกิจนั้น บางส่วนเป็นรายจ่ายในงบประมาณไว้ตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ ที่ผ่านมาก็ไม่เคยมีรัฐวิสาหกิจใดผิดชำระหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน จนทำให้รัฐบาลต้องเข้ารับการชำระ

คินหนี้เลย(ดูตารางที่1)

1.4 ส่วนที่เหลือเป็นหนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรงจำนวน 908,803 ล้านบาท ซึ่งบางส่วนก็ได้สร้างภาระการชำระคินหนี้ในงบประมาณ ได้แก่ ส่วนที่ หนี้รัฐบาลกู้ยืมเพื่อให้รัฐวิสาหกิจกู้ยืมต่อ และส่วนที่เกิดจากการออกพันธบัตรตามโครงการช่วยเหลือเงินกองทุนให้สถาบันการเงินตามแผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินที่ประกาศเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2541 จำนวน 38,210 ล้านบาท ซึ่งแม้ว่าจะเป็นหนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง แต่ไม่ได้สร้าง ภาระการชำระคินหนี้ในงบประมาณรายจ่ายในระยะยาวโดยมีเหตุผลดังนี้

- โครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนขั้นที่หนึ่งนั้น รัฐบาลจะได้รับหุ้นบริมสิทธิ์ของสถาบันการเงินที่ขอรับความช่วยเหลือแลกกับพันธบัตรที่รัฐบาล ออกให้ โดยสถาบันการเงินสามารถซื้อหุ้นคินจากรัฐบาลได้ในระยะเวลา 3 ปีแรกของการร่วมทุน ในราคาที่รัฐบาลซื้อมาจากต้นทุนทางการเงิน (Carrying Cost)
- โครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนขั้นที่สองนั้น รัฐบาลได้รับหุ้นกู้ด้อยสิทธิของสถาบันการเงินที่ขอรับความช่วยเหลือแลกกับพันธบัตรที่รัฐบาลออกให้ โดยหุ้น กู้ด้อยสิทธิจะต้องให้ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของพันธบัตรร้อยละ 1 รัฐบาลจึงไม่มีภาระหนี้จากการออกพันธบัตรตามโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนขั้นที่สอง แต่จะได้รับผลตอบแทนสุทธิร้อยละ 1 จากการช่วยเพิ่มทุนให้สถาบันการเงินด้วย

ตารางที่ 1 หนี้สินและภาระผูกพันของรัฐบาล

หน่วย : ล้านบาท

	พ.ย. 2540	มิ.ย. 2542	เพิ่มขึ้น(ลดลง)
1. หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง	259,156	908,803	649,647
1.1 หนี้ในประเทศ	33,753	587,641	553,888
1.2 หนี้ต่างประเทศ	225,403	321,162	95,759
2. หนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน	679,796	801,444	121,648
2.1 หนี้ในประเทศ	320,502	367,810	47,308
2.2 หนี้ต่างประเทศ	359,294	433,634	74,340
3. รวมหนี้สินและภาระผูกพันของรัฐบาล	938,952	1,710,246	771,294
3.1 หนี้สินในประเทศ	354,255	955,451	601,196
3.2 หนี้สินต่างประเทศ	584,697	754,795	170,099
อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)	40.2372	37.0009	

ที่มา : กรมบัญชีกลาง

2. หนี้สินและภาระผูกพันของรัฐบาลที่เพิ่มขึ้นทั้งสิ้น 771,294 ล้านบาทระหว่างสิ้นเดือนพฤศจิกายน 2540 และสิ้นเดือนมิถุนายน 2542 ส่วนใหญ่ มิได้เป็นการก่อหนี้ขึ้นใหม่ หรือเป็นการก่อหนี้ที่สร้างภาระการชำระคินหนี้ในงบประมาณ เนื่องจากหนี้สินที่เพิ่มขึ้น 771,294 ล้านบาทนั้นสามารถจำแนกได้เป็น (ดูตารางที่ 2)

2.1 การเพิ่มขึ้นของหนี้ของรัฐวิสาหกิจและสถาบันการเงินเฉพาะที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน 121,648 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 15.8 ของยอดหนี้ที่เพิ่มขึ้น 771,294 ล้านบาท ซึ่งได้อธิบายข้างต้นแล้วว่าการค้ำประกันเงินกู้ยืม ไม่ได้สร้างภาระการชำระคินหนี้ในงบประมาณรายจ่าย

2.2 การแปลงหนี้สินระยะสั้นของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ที่มีอยู่เดิมมาเป็นหนี้ระยะยาวของรัฐบาล เพื่อแก้ไขความบิดเบือนในตลาดการเงิน และชดเชย ความเสียหายให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จำนวน 500,000 ล้านบาท ไม่ได้เป็นการก่อหนี้ใหม่แต่อย่างใด หรือคิดเป็นร้อยละ 64.8 ของยอดหนี้

ที่เพิ่มขึ้น 771,294 ล้านบาท

2.3 การเบิกจ่ายเงินกู้ต่างประเทศที่ลงนามผูกพันในสัญญาก่อนเดือนพฤศจิกายน 2540 จำนวน 25,694 ล้านบาท หรือเทียบเท่าร้อยละ 3.3 ของยอดหนี้ ที่เพิ่มขึ้น 771, 294 ล้านบาท

ยอดหนี้คงค้างส่วนที่เหลืออีก 123,953 ล้านบาท หรือร้อยละ 16.1 ของยอดหนี้ที่เพิ่มขึ้น 771,294 ล้านบาทนั้น จึงเป็นหนี้ส่วนที่รัฐบาลกู้โดยตรง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานหลังเดือนพฤศจิกายน 2540 ทั้งนี้ หนี้จำนวน 38,210 ล้านบาท ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในยอดหนี้ 123,953 ล้านบาทนี้ เกิดจากการออกพันธบัตรตามโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนให้สถาบันการเงิน ซึ่งก็ได้สร้างการชำระหนี้ในงบประมาณ ตามที่ได้อธิบายข้างต้น

**ตารางที่ 2 การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินและภาระผูกพันของรัฐบาล
(ระหว่างวันที่ 30 พ.ย. 2540 และ 30 มิ.ย. 2542)**

หน่วย : ล้านบาท

การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินและภาระผูกพันทั้งสิ้น	771,294
1. การเปลี่ยนแปลงของหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน	121,648
- หนี้ในประเทศ	47,308
- หนี้ต่างประเทศ	74,340
2. การเปลี่ยนแปลงของหนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินงานก่อนเดือนพฤศจิกายน 2540	525,694
- พันธบัตรเพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	500,000
- การเบิกจ่ายเงินกู้ต่างประเทศที่ทำสัญญาก่อนวันที่ 14 พ.ย. 2540	25,694
3. การเปลี่ยนแปลงของหนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินงานหลังเดือนพฤศจิกายน 2540	123,953
- พันธบัตรโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุน	38,210
- พันธบัตรเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณปี 2542	25,000
- การเบิกจ่ายกู้ต่างประเทศที่ทำสัญญาหลังวันที่ 14 พ.ย. 2540	81,081
- หัก : การชำระหนี้ในประเทศที่รัฐบาลกู้โดยตรง	9,322
การชำระหนี้ต่างประเทศที่รัฐบาลกู้โดยตรง	11,016

Posted 17 Sep 1999